

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyiltelek és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 8 kor.
Fél évre . . . . . 4 kor.
Negyed évre . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számítanak.

Nyiltelek pótlóan 50 fillér.

Feloldó szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és laptulajdonos:
STRAUSZ SÁNDOR.

Blériot.

Írta: Révész Gyula.

Ez a név, amely cikkünk homlokán van, annyira ismert az egész művelt világban, hogy viselőjét szinte fölösleges bemutatnunk. A La Manche-csatornával való átröpülése olyan hőstett volt, amellyel örök időkre bevéste nevét Klio táblájára.

A levegő meghódítása az ő nagyszerű rekkordjával olyan korszakhoz jutott, amely a repülőgépet szinte egy sorba helyezte a szárazföldi és vízi alkalmazhatóságokkal. Ma már nem játékszer, nem is sporteszköz többé, hanem a levegő automobilja.

Micsoda csodálatos haladás tárul elénk, ha a Mongolfier-testvérek primitív ballonját összehasonlítjuk Blériot monoplánjával! A legújabb évtized, sőt azt lehet mondani, hogy a múlt év és a most folyó esztendő teljesen háttérbe szorította, lejáratotta a levegőnél könnyebb ballonokat, amelyek a szél játékszerai. Zeppelin gróf sikere csak látszólagos, a német önérték és gőg fujta föl. Legutóbb eljutott ugyan a Zeppelin III a Bodeni tótól Berlinig, de tizenhét óra helyett ötvennégyig tartott az útja. Még ötméteres másodpercenkénti sebességet sem ért el, holott például Zeppelinnek egyik honfitársa, Haenlein már 1872-ben vitte ennyire moteros léghajójával. Azóta elmúlt negyedfél évtized s a nemes gróf nem igen fejlesztette az aeronautika tudományát. Az ő levegőbeli Dreadnoughtjai hat méteres szélben már megbizhatatlanok, ennél hevesebb szélben pedig tönkremennek.

A levegőnél könnyebb rendszer tehát Zeppelin ellenére is megbukott és a Wright-testvérek szereplésével a levegőért folyó küzdelemben már elvitázhatatlanul az aeroplán, az úgynevezett sárkányrepülő az elsőség.

A Wright-testvérek repülőgépe kétsiku és legnagyobb sikerét 1908. december 31-én aratta, amikor Franciaországban kilenc negyedóránál hosszabb ideig maradt egyfolytában a levegőben. Azóta még el sem multt egy esztendő s a Wright-testvéreket máris túlszárnyalták, gépüket egyszerűsítették, módosították, javították.

Blériot például elvetette a kétsiku rendszert s áttért az egysikúra, a monoplánéra. Még ugyan vitakoznak a hozzáértők, melyik jobb, a biplán-e, vagy a monoplán s e kérdés nem dönt el a reimsi versenyen sem, ahol mindkét rendszerben készült aeroplán fényes győzelmeket aratott, de annyi bizonyos, hogy Blériot gépei a legbámulatosabb repüléseket produkálták.

Felszállásai közül világhíressé vált a csatornán át tett útja, amelynek elsősege éppen úgy az ő nevéhez fűződik, mint Cookéhoz az északi sark felfedezése.

Népszerűségére rá is szolgált s valószínű, hogy október 17-én, amikor a buda-

pesti Vérmezőn fölszáll a magyar közönség szemeláltára, olyan tapsorkán üdvözi itt is, mint akár Londonban, vagy Párisban. Ezt a ritka alkalmat bizonyosan fölhasználja a vidéki közönség is, amelynek végre alkalma lesz, hogy a jövő évtized közlekedő eszközét, a repülőgépet, lássa is, mert eddigelé csak az újságok halavány leírásából ismeri.

A muraközi lódíjazás.

Az a nemes lörekvés, mely a magyar közigazgatási állapotok s így az ország anyagi viszonyainak javításán lankadatlanul fáradozik, megynkben is érvényesül. Bizonyosága ennek egyebek között a Zalavármegyei Gazdasági Egyesület ténykedése s a speciális muraközi viszonyokat illetőleg a Vármegyei Lötenyészti Bizottsága működése, mely bizottság már nem egy ízben elárulta, hogy a muraközi lötenyésztesnek nagyfontosságú ügye szívén fekszik s ennek felvilágosztatása érdekében sem fáradságot, sem áldozatot nem kimél.

Ebből a célból rendezték 2 évvel ezelőt is az állatdíjazást, mult kedden is, amikor a fáradhatatlan Koller István földbirtokos, lörvényhatósági bizottsági taggal élén a Lötenyészti Bizottság küldöttsége szállt ki Csáktornyára, hogy a sajtótenyésztesü muraközi kancák kiszagzái között díjakat kiösszon.

A díjkiosztás szeptember 21-én d. e. 10 órakor kezdődött a Vásárterem, melynek elején szép díszkapu fogadta a vendégeket.

A kiosztás Koller István elnökele alatt történt meg, kivüte megjelentek a központból Árvay Lajos alispán, Elek Ernő, Grunner Károly, Hajós Mihály, Köves Jenő, Mátrai Imre, Nagy Pál, Oltay Guidó, ifj. Tarányi Ferenc, Szentkirályi István, Stadel János, Vizlendvay Sándor bizottsági tagok; Molnár István százados; Ságghváry Jenő dr. perlaki, Szalmay József csáktornyai löszolgabírák, Huszár Pál dr. szolgabíró, Viasz Nándor és Lange Kelemen állatorvosok, a csáktornyai járás jegyzői kara s sokan mások.

Kiosztásra került 24 díj — összesen 2725 K értékben. Ehhez a földmivélsügyi miniszterium 2000, a Zalavármegyei Gazdasági Egyesület 600, a Zalavm. Gazdasági Takarékpénztár 100, Koller István 50, Árvay Lajos, Elek Pál, Vizlendvay Sándor 25—25 K-t adtak s azonkívül egy u. n. kis díjra, gyűjtés folytán, 64 K 64 fill. állott rendelkezésre.

A megjelentek üdvözlésével Koller István elnök az állatdíjazást megnyitotta s méltatva annak jelentőségét, felkérte a bíráló bizottságokat működésük megkezdésére.

Miután perlaki és csáktornyai kancákat vezettek elő, két bizottság működött.

A perlaki bizottság tagjai voltak: Árvay

Lajos (elnök), Grunner Károly, Elek Pál, Lange Kelemen, Muray Róbert, Spitzer József, Szalmay József, Szenteh Dezső, Tomka György, Vizlendvay Sándor.

A csáktornyai bizottság tagjai voltak: Oltay Guidó (elnök), Filipich Lajos, Hajós Mihály, Hirschmann Nándor, Köves Jenő, Löwensohn Miksa, Mátray Imre, Mesterich Aladár, Nagy Elemér, Ságghváry Jenő dr.

A felülbíráló-bizottság tagjai voltak: Koller István (elnök), Dúzs János, Knezevich Viktor báró, Kecskés Ferenc, Kayser Lajos, Nagy Pál, Petrics Ignác, Stadel János, Szentkirályi István, ifj. Tarányi István, Tóth István, Viasz Nándor és Molnár István kapitány.

A bírálóbizottság a felhajtott 193 drb. kancá (12 régi és 181 új kancát hajtottak fel) tulajdonosai között a díjakat a következőkép ítélte oda.

Az első államdíjat (300 K) nyerte Dominkó György damásai lakos (6 éves pej); a három II. államdíjat (200—200 K) nyerték: Lovrincics János muragárdonyi (6 éves sárga), Kovács Imre boltornyai (7 éves szürke), Varga Mátyas felsőkirályfalvai (4 éves sötét pej) lakosok; a tizenegy III. államdíjat (100—100 K) nyerték: Hizsman Mátyas zalaujvári (4 éves pej), Fodor János szelencei, Jambrovics András felsőkirályfalvai (3 é. pej), Bozsics Mátyas muragárdonyi (3 é. pej), Leszár Pál drávasárhelyi (3 é. gesztenye), Varga Imre felsőkirályfalvai (4 é. pej), Persics Mihály ormósi (8 é. sárga), Rob Elek muraszerdahelyi (7 é. sötét gesztenye), Kodba Anna szentmargithelyi (6 é. sárga), Cseh János damásai (6 é. sárga), Szabó András alsópálfi (6 é. sárga) lakosok; a hét III. egyesületdíjat (100—100 K) Der-vaderics Miklós muranagyfalusi (3 é. pej), Vlahek András hodosányi (4 é. pej), Blagusz János hodosányi (4 é. pej és 9 é. sárga), Pintárics Ferenc drávaszentiványi (5 é. pej), Báranics Mátyas alsópálfi (3 é. szürke) és Király János felsözemenyei (3 é. pej) lakosok. Az Árvay-féle díj nyertese lett Dominkó György damásai lakos s a gyűjtésből alakult díjat Jankovics Lukács györgylaki lakos 3 é. pej lovával nyerte el.

A díjazásban részesített kancákat köteles tulajdonosa évenkénti elővezetés kötelezettsége mellett 3 évig saját tenyésztésben megtartani.

A díjkiosztás d. u. fél 2 órakor ért véget a lódíjazás elnökének, Koller Istvánnak életelése mellett.

Utána a Zrinyi-szálló nagyertermében bankett volt, melyen 60-an vettek részt, a helybeli uhlánus-tisztakar is képviseltette magát azon Vidale százados vezetés alatt 5 tiszttel.

Az első fölköszöntőt Koller István mondta Darányi Ignác földmivélsügyi miniszterre, kit a lódíjazásból kitolyólag sürgönyileg is üdvözöltek; tősztokat mondtak

még Filpich Lajos orsz. képviselő Koller Istvánra, br. Knezevich Viktor Árvay Lajos alispánra, Árvay Lajos alispán Muraköz gazdasági intelligenciájára, Koller István a megjelent uhlánus tisztekre, Vidale százados a polgárság és katonaság közti jó egyetértésre, Koller István Petrics Ignác városbíróra, Zrínyi Károly tanítóképző-intézeti igazgató a vendégekre, Filpich a jegyzőkre, Árvay Molnár István századosra, Petrics Ignác városbíró Koller Istvánra, Bellec Ede jegyző Árvay alispánra stb.

A bizottság tagjai a délután 4 óraivonaltal utaztak el Zalaegerszeg-felé.

— **A népkönyvtár** mindenki számára ingyen nyitva van minden vasárnap délután 1/2-2—1/3-órág a városházán.

K Ü L Ö N F E L É K.

— **Eljegyzés.** Margitai Mariska kisaszonny eljegyezte Etrekarcsai Lukáts Aladár Kassán.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kulcsár Ilona és Schönstein Erzsébet okl. tanítókat a muracsányi áll. elemi népiskolához rendes tanítóknak nevezte ki.

— **Részvénytőke emelés.** A Csáktornya székely Muraközi Takarékpénztár R. T. október 7-én rendkívüli közgyűlést tart, melyen a pénzügyi igazgatósága javaslatot terjeszt elő a jelenlegi kétszáz ezer korona részvénytőkének háromszáz ezer koronára való felemelésére.

— **A «Muraközi R. Kath. Népnevelők Egyesülete»** f. évi szeptember hó 28-án d. e. 10 órakor Murakirályon, a r. k. iskola helyiségében fogja tisztújító közgyűlését megtartani. Targyisorozat: 1. Elnöki beszámoló. 2. Tisztújítás. 3. Esetleges indítványok.

— **Vármegyei rendes közgyűlés.** Zala vármegye törvényhatósági bizottsága ez évi őszi rendes közgyűlést szept. 13 és 14-ik napjain tartotta meg Batthyány Pál gróf főispán elnöklésével. E közgyűlésen a tárgysorozatba felvett muraközi ügyek következő elintézésre nyertek: Robádihegy és Bánhegy községeknek közös bába tarthatása; Vashegy, Szentorbánhegy és Határörs községeknek szülésznoi körbeosztás, valamint fizetés megállapítása tárgyában hozott képviselőtestületi határozatai a megyei közgyűlés által jóváhagyattak. Az alsódomborui, csáktornyai és bottornyai választókerületekben időközben elkölthözött, lemondott vagy elhalt törvényhatósági bizottsági tagok helyeinek választás útján való betöltésére határnapul a közgyűlés f. év november 4-ikét tűzte ki s a szavazatzedő küldöttek elnökeit és helyettes elnökeit megválasztotta. Ligetvár (Dráskovec) és több községnek a múlt évi katonabeszállásolási díjakat beadott kérelmükre a közgyűlés pótlólag a f. évben utalja ki. Közgyűlési jóváhagyást nyertek: Muracsány községnek aljegyzői állás szervezése, Kisszabadka községnek regüle tőkéjének feloldása és a feloldott összegből 5100 K-nak a községhez kibővítésére leendő felhasználása, Drávaegyház és Murakirály községeknek a községi szülésznök fizetésének felemelése tárgyában hozott képviselőtestületi határozatok. A beadott felebbezések elutasításával a törvényhatósági közgyűlés jóváhagyta: Miksavár, valamint Víziszentgyörgy község tisztújító székének a községbíró megválasztása tárgyában hozott képviselőtestületi határozatát. Damása községnek az iskola részére beszerzett épületének a községbíró részére leendő átengedése, Hodosány, Harastyán, Törökudvar, Alsópálfa, Csehlaka és Tüskeszentgyörgy községeknek a tükkeszentgyörgyi körjegyzői iroda bérlete, Dráva-vásárhely községi vadászterület bérbeadása tárgyában hozott képviselőtestületi határozatát a törvényhatósági közgyűlés feloldotta s az illető községek képviselőtestületeit új határozat hozatalára utasította. Festetits Jenő gróf csáktornyai lakosnak Szentkereszt és Szentilona községében az engedélyezett vásári helypénzzsedési díj kétszeresre leendő felemelése iránt benyújtott kérelmét a közgyűlés nem terjeszti fel pártolólag. Muravid községnek vásári helypénzzsedési szabályzatának megállapítása tárgyában hozott képviselőtestületi határozatát pártolólag terjeszti fel a közgyűlés a kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez. A közgyűlés jóváhagyta: Csáktornya nagyközségnek a községi adóügyi jegyző lakbérének emelése, Alsódomborunak a községi hajduk fizetésének felemelése, Stridóvár községnek a községi éjjeli őr fizetésének megállapítása tárgyában hozott képviselőtestületi határozatát.

— **A muraszombati alsórendvái vasút.** A legjobb kiutások szerint néhány hét múlva megkezdik a Letenyén keresztűl Alsórendváiig tervezett vasútnak építését. De tán még készen sem lesz vasútunk s máris megkezdik annak tovább építését egészen a Stájer határig, Muraszombatig. Az Alsórendvái—muraszombati vasútépítés ügyében nagyban gyűléseznék, egyre-másra folynak az érdekeltség értekezletei. F. hó 16-án is tartott a leendő végállomás környékének népe Muraszombatban népes értekezletet, melyen Batthyány Zsigmond gróf elnökölt. Az értekezletre leutazott Szombathelyről Bezerédy István dr. Vasmegye főispánja is, hogy fogadjon a gróf vezetésével előtte tisztelgő küldöttséget. A küldöttség arra kérte a főispánt, hogy a Muraszombati-alsórendvái vasút ügyét a megye törvényhatóságánál támogassa. A főispán megígérte a támogatást és az értekezlet elhatározta, hogy hasonló célból küldöttségileg fog tisztelegni Herbst Géza alispánnal is f. hó 20-án, hétfőn, amikor is át fogják adni az alispánnak a vasúti érdekeltségnek segély iránti kérelmét.

— **A zalamegyei vasútnak menetrendje.** Batthyány Pál gróf főispán elnöklésével f. hó 18-án d. e. folyt le Zalaegerszegen a vármegyehez nagy gyűléstermében a főispán által összehívott értekezlet, melynek az volt a célja, hogy a vármegyei vasútnak menetrendjét a községek óhajának megfelelően átalakítsák. Az értekezleten megjelentek: Batthyány Pál gróf főispán, Szajbély Gyula a dunántúli h. e. vasútnak elnök igazgatója, Kusevits Tivadár üzletvezető, Tary államvasúti főtitkár, Árvay Lajos alispán, Korbai Károly zalaegerszegi polgármester, Malatinszky Ferenc földbírtokos, Eitner Zsigmond orsz. képviselő, Szalmay József, Malatinszky Lajos,

Székely Emil főszolgabírók, dr. Skublica Ödön szolgabíró, Wimmer Lipót főmérnök, Hajós Mihály, Izsó Ferenc ügyvédek, Sági János, dr. Marik Pál főispáni titkár, Lingl Valérián, Peerl Leó, Somosy László állomásfőnök, ifj. Cukelter Lajos. Az értekezlet megvitatta az összes zalamegyei vonatok menetrendjének helyesbítését a községek kívánságai szerint, amire vonatkozólóg Szajbély Gyula és Kusevits üzletvezető a legnagyobb készséggel adtak felvilágosítást. Az értekezlet megállapította a menetrendek legcélszerűbb átalakítását. Malatinszky Ferenc köszönetet mondott Szajbélynek és Kusevits üzletigazgatónak megjelenésükért és felvilágosításaiért, Szajbély elnökgazgató pedig megköszönte Batthyány gróf főispánnak, hogy az értekezletet összehívta s ezzel lehetővé teszi, hogy a községek régi indokolt óhajai teljesüljenek.

— **Hírek a városházáról.** Csáktornya nagyközség képviselőtestülete f. hó 18-án Petrics Ignác bíró elnökle alatt rendkívüli közgyűlést tartott, melyen az 1886. évi XXII. t. c. 110 §-ában foglalt rendelkezések betartása mellett egyhangu határozattal Herzog Sándor, Mihalics Ferenc, Bisztróvics István, Mokuskák József és Szalmay József csáktornyai lakosok javára községi ingatlanokat adott el építkezési telkeknek. Az ezek után befolyó vételár a községi tőzsvagyon javára lesz gyümölcsözőleg elhelyezve. Stefács Miksa kérvényére ugyancsak községi ingatlanok építkezési célokra leendő eladása tárgyában a fent hivatkozott törvény és § értelmében 30 nap közbevetésével megtartandó újabb közgyűlésen fog érdemleges határozatot hozni. Dr. Hajós Ferenc képviselőtestületi tag indítványára a községi bírő jövőben felkeri Csáktornya nagyközség hűltulajdonosait, hogy Szent István napján, mint a magyar nemzet legnagyobb ünnepén lakóházaikat lehetőleg kivétel nélkül a nemzeti lobogóval feldiszipíteni sziveskedjenek.

— **Ügyészségi megbízott.** Az igazságügyminiszter Schwarz Lajos dr. helybeli gyakorló ügyvédet a nagykanizsai kir. ügyészség kerületébe ügyészségi megbízottul rendelte ki.

— **Uj segédjegyzői állás.** A perlaki járás tükkeszentgyörgyi körjegyzőségben ujonnan redszeresített segédjegyzői állásra pályázat van hirdetve. A segédjegyző javadalmazása évi 1000 K. A választás okt. hó 11-én délután lesz megtartva Tükkeszentgyörgyön a körjegyzői irodában. Kérvények okt. 10-ig nyújthatók be a perlaki járás főszolgabírói hivatalához.

— **Csáktornya multjából.** Miután Csáktornyához politikailag Buzás, Battyán és Zrínyi külváros községek is tartoznak, abból kifolyólag, hogy ezek a községek semmi szervei összefüggésben nem állanak a tulajdonképeni Csáktornyával, a megszokás két részre osztotta Csáktornyát: belvárosra s a külvárosra. Ez az elnevezés azonban nem felel meg a történelmi igazságnak. Mert belváros alatt régen a városnak a patálig terjedő részét értették. Itt telepedtek le az uradalom szegődményesei, kik a grófnak tributumot fizettek. A mostani Rákóczi és Jókai-utca Buzáshoz, a régi Buzovechez tartoztak, a Kossuth Lajos-utcának a patákon

Ne tétovázzék, ha fáj a feje,

:: hanem használjon azonnal ::

Bereitvás-pastillát

amely 10 perc alatt a legmakacsabb migráint és fejfáiasat elmulasztja. Orvosok által ajánlva. Árja 1-20. Kapható minden gyógyszerüzletben. — Készítő Bereitvás Tamás gyógyszerész Kispesten. 3 dobozzal ingyen postai szállítással. 637 1—52

túli része pedig a régi Mártánnak (Zrinyi külváros) képezte részét. A Vaspálya-utcának természetesen abban az időben semmi nyoma nem volt. A külvárosok voltak az u. n. diverticulumok. Buzás a régi Horváth-féle házzal kezdődött (a mostani grófi emeletes épület) a hídfőnél. Ennél a hídnál volt a régi vágóhid, a vágóhid mellett legelők terültek el, ahol a mézárások marháikat legeltették. Mártán a Bencsák-féle háznál vette kezdetét, mely épület valamikor vizimalom volt. E ház előtt, ismét egy hídnál (mely abban az időben köhid volt) épült a forspont istállója 10—12 ló számára, az utazó vármegyei tisztviselők rendelkezésére. A lovakat itt felváltották. Honorációrok is igénybe vehették ezeket az előlokatokat, ha a ló- vagy alispántól levelet mutattak fel. A forspont-világ 1850-ig tartott. Ezen a területen csak zsellérek laktak, akik ezért az uradalomnak évenként 18 napot szolgáltattak. A 60-as években épült vasút azonban halatérrel húzta Csáktornya két része között, mely azután élesen el is választja ezt a két részt egymástól, úgy fejlődés, mint nyelv és jelleg tekintetében is. Ennek a két sínpárnak az áthidalása nagy nehézségekkel jár. A városnak akár áldozatok árán is elő kellene mozdítani az építkezést a belváros és Buzás között, mert míg ez meg nem történik, csak közigazgatási tekintetben egységes terület Csáktornya, a valóságban három község.

— **Szüreti mulatság.** A helybeli önk. tűzoltó-egylet október 2-án este 8 órakor a «Zrinyi»-szálló nagytermében szüreti mulatságot rendez. Belépő-díj 1 K. A zenét Sárközy zenekara szolgáltatja. A tiszta jövedelem egy beszerzendő gőzfejcskendő-alap javára lesz fordítva. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

— **A csáktornyai tárházi lopások.** Élénk feltűnést kellett annak idején, midőn közöltük, hogy a csáktornyai csendőrség letartóztatta Zadravec János csáktornyai községi csordást, kit a csáktornyai tárházak állandó megőrzésével vádoltak és nyomozást folytattak Horváth Mihály csáktornyai vendéglős ellen is, kit orgazdasággal gyanúsítottak ez ügyben. A kir. ügyészség Horváth Mihály ellen beszűntette az eljárást, míg Zadravec János bűnügyét f. hó 17-én tárgyalta a nagykanizsai kir. törvényszék. A vádirat úgy állapítja meg a több izbeni lopások történetét, hogy a csáktornyai tárházban már régebb idő óta rájöttek, hogy valaki állandóan dicsmálja egyik csáktornyai cég gabonakészletét. A csáktornyai csendőrség f. évi április 24-én éjjel szolgálati útján azt vette észre, hogy Zadravec községi csordás meztelán mászik át kertje kerítésén és a zsidó temető mellett elhaladva egyenesen a tárházak felé tart. A csendőrök utána mentek a gyanus alaknak és a zsidó temető szélén lesbe állva várták a fejleményeket. Rövid idő múlva csakugyan jött visszafelé Zadravec vállán egy zsák gabonával. Amint a csendőrök eléje toppantak, eldobta a teli zsákok és futni próbált, de a rá irányított Manlicherek megállásra készlették és a csendőrök előtt beismerte, hogy összesen háromszor járt a tárházban, melynek zárját egy késél feszítette fel s onnét mindháromszor egy-egy zsák buzárt lopott el. A f. hó 17-iki főtárgyaláson Zadravec visszavonta a csendőrök előtt tett beismerő vallomását és artatlanságát hangoztatva azt mondta korábbi beismerésére nézve, hogy azt csak azért tette, mert a csendőrök kint voltak. A törvényszék a tárgyalás elna-

polását rendelte el, hogy további bizonyítékokat szerezhessenek be. Az ujonnan kitűzendő főtárgyalásra beidéztek azt a két csendőrt, kik jelentésük szerint tetten érték Zadravect, kinek sorsát az ő vallomása fogja eldönteni.

— **Tűz.** Fodor István Bükkösd-hegyi lakos kárára f. hó 13-án a késő esti órákban pajtája kigyulladt s ettől préháza, gabona- és takarmány készlete, gazdasági eszközök, egy szőlőprém mintegy 2000 K értékben leégett. Biztosítva nem volt semmi. A tűzet Iliás János paphegyi lakos szándékos gyújtogatás folytán idézte elő, aki a csendőrség által el is fogatott és a büntető bíróságnak átadott.

— **Okirat hamisítás.** Englisch Ferenc drávanagyfalusi lakos, körjegyzői irnok a nagykanizsai kir. ügyészség fel lett jelentve, mert még e hó elején a drávasárhelyi postahivatalhoz Tomasics Antalné szül. Habola Mária drávanagyfalusi lakos címére Németországból férje által küldött 31 K-ás postautalványra címzettnek és Fic János drávanagyfalusi lakos községi bírónak nevével írt, illetve hamisította s azután az ily módon felvett pénzt elmulatta.

— **Csődbejutott köszönbánya.** A Varrasd melletti golubovci köszönbánya ellen, mint a Magyar Kereskedők Lapja jelenti, a zágrábi törvényszék eirendelte a csődöt. Mint értesülünk a részvények többnyire hollandi tőkések kezében vannak. A három tagu igazgatóságban edy magyar ember foglalt helyet: Graner Ede Zalaegerszegről. A vállalatot annak idején Hirschmann A. és fia csáktornyai cég helyezte üzembe s tőle vette át ez a részvénytársaság.

— **A megvadult bika.** Ligetfalva község tenyészbikája az elmúlt napokban lincát elszakítva, az udvarra rohant s Pintercs Mihály legényt úgy a falhoz szorította, hogy csak úgy ropogott a csontja s életben maradását az összeverődő ember-csoportnak köszönheti. A felbőszült bikát nagynehezen behajtották istállójába, a súlyosan megsebzett legényt azonban Muraszombatban a kórházban van most.

— **A drezdai motorgyár.** részvénytársaság, mely máig is a legkitűnőbb motorokat gyártotta, kellemesen meglepte az összes szakírókat a legújabb és legegyszerűbb szerkezetű universalis — szivógáz — motorjaival és annak különös előnyeivel. Különös megemlítést érdemel, hogy a legolcsóbb barna- és kőszénen egyenlő jó eredménnyel gázzal felelt, úgy hogy egy lóerő óránként kb. 1 fillérbe kerül, miért is egy ilyen szivó-gázmotort minden tulajdonosa kedve szerinti égganyaggal táplálhatja anélkül, hogy annak szerkezete bármilyen komplikációnak, vagy nehéz kezelésnek lenne alávetve. A drezdai motorgyár részvénytársaság gázmotorja e szerint a legolcsóbb hajtóerő, mely erős és solid valamint egyszerű szerkezeténél fogva a legbiztosabb üzemgép. Mindenképpen, aki motort venni. Ohajt forduljon tehát első sorban a gyár vezérképviseletéhez Gellért Ignác és Társa — hoz Budapest, Terézkerut 41. felvilágosításért.

— **A Mura áldozata.** A csalékony és sebes folyású medrének mélységét folyton változtató folyó, taktékoz hullárnaival ismét egy áldozatot rabolt. Vuicskó Ignác felső-bisztricei legény a Mura partján legeltette teheneit kötélben tartva; pillanat alatt a tehének valami zajtól megijedtek s a fiút magukkal ragadva, a mély folyóba zuhantak. A tehének nagy nehezen kivergődtek a partra, de a legényt a sebes folyó elnyelte. A legény holttestét szeptember 7-én dobta ki a folyó-vize, melyre Jug István ligetfalvi lakos bukkant, ki az iszapban fekvő tetemről a stridóvári körjegyzőségnél azonnal jelentést tett.

— **A házi szarka.** Nagy Lajos Kötör alsódomborui hentes már régen lapasztalta, hogy üzlete jóvedelmén valaki osztozik vele. Az osztozkodás az illetőnek mindennap sikerült a gazda legnagyobb elővigyázatára dacára is egész tegnapig, amikor a véletlen rávezette Nagyot arra, hogy a tolvaj a saját iusára, kinek pedig minden lépésében megbizott. Az álkulcsal dolgozó gyerek tettének következményei elől elinált, úgy hogy azóta nem találják. Nagyon kára több száz koronára rug.

— **A budapesti szenzáció.** Annak az általános érdeklődésnek hódolunk mi is, mely ma a levegő meghódítása kérdésében az elmélet foglalkoztatja, mikor Blierot budapesti felszállása alkalmából az aviatikai kérdésnek a szurnalistikában legalaposabb ismerőjét, Révész Gyulát, kitűnő hírlaplársunkat a Budapesti Hírlap szerkesztéségi tagját szólaltatjuk meg, aki ma lapunk hasábjain igen érdekesen ír a kérdésről. Ime a költő fejedelem Jókai Mór álmának valósulása. «A XX. század regényében» egy ismeretlen lémet használnak föl a repülőgépek meghódítására s jön helyette a motoros aeroplan, jön Blierot, a La-Manche merész átrepülője. Fővárosi tudósítónk mindazoknak, a kik az októberi budapesti főtárlást vidékről megtekinteni akarják, kettőt ajánl figyelembe. Már most szállásról való gondoskodást, ámbár maga a látvány délután 5 órára lezajlott s jó tribünhelyek előre való biztosítását. Szerkesztőségünk arra való tekintettel, hogy Blierot a szégyensorsú tudósbetegek emberbaráti alapjának repül föl, — készsége közvetíti a jegyelőjegyzést. Egyébként pedig közvetlenül is lehet a jegyeket a József Kir. Herceg Szanatorium Egyesületnek (Budapest, VII. Akácia-utca 30.) írni, a hol azt előjegyzik s az illetőnek postán kézbesítik.

I R O D A L O M.

— **Jó Pajtás.** Sebők Zsigmond és Benedek Elek új képes gyermeklapjának első száma, melyet mindenfelé nagy érdeklődéssel vártak, most megjelent s úgy tartalmának bőségével, mint kiállításának szépségével még az ugyancsak felszigazott várakozásokat is felülmúlja. Kedves, ötletes címke hamar ismertté fog válni minden gyermekek családjában. Az első köszöntő szót nagynevű ösz költőnk, Lévy József mondja egy szép versében a gyermekekhez. A szerkesztőség programja egy minden tekintetben elsőrendű gyermeklap perspektíváját nyitja meg. Érdekes rejtvények egészítik ki a szám tartalmát s bizonyára nagy hafást fognak tenni azok a szokatlanul értékes és nagyszámú díjak, melyek a rejtvények megfejtőinek számára vannak kitűzve. Előfizetési ára: egész évre 10 korona, félre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. Előfizetést felvesz és mutatványszámot ingyen küld Strausz Sándor könyvkereskedő Csáktornya.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

— **A bőrarak emelkedése.** Az Egyesült államok elnökválasztása a bőrpar terén is változást idézett elő. Ugyanis a nyersbőrre szabott 15% vám eltöröltetett, miáltal a bevétel hatalmasan fellendült a mi rovásunkra. A nagy amerikai bőrgyárak roppant mennyiségű nyersbőrt dolgoznak fel és nagy árakat fizetnek érte, miáltal az európai bőrgyárak is kénytelenek magasabb áron vásárolni. Ez az oka annak, hogy a kikészített bőr métermázsája 50—60 koronával drágább most mint volt és még nagyobb áremelkedésre van kilátásunk.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika u Drávavásárhely.

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sándora kam se predplate i obznanne pošiljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i poučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden Jedenkrat i to: svaku nedelju.

Predplatna oňa je:

Na celo leto . . . . . 8 kor.
Na pol leta . . . . . 4 kor.
Na četvert let . . . . . 2 kor.
Pojedini brojci koštaju 20 fil.

Obznanne se poleg pogodbe i fal računaju.

MEDJIMURJE

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Surađnici:
BEZENHOFER MIHÁLY I PATAKI VIKTOR.

Izdatelj i vlasnik
STRAUSZ SÁNDOR.

Krma i kuruzinje.

Skim više krme ima gazda, stem više marhe more držati, koja mu stem lepše s gleda. Na prodaji se trgaju za takvu živinu, a gazdi lepi hasen nosi.

Lani smo malo krme imali, i letos je ne najbolje, ar kerma čeno ima i iščeju ju posvud. Izvan sēna je šaš, setinec, drač a osebujoo kuruzinje fina krma; ali ni tak kak vu najviše mestah videti.

Kuruzinje, gda posēceju i v snopje svežeju, vnoĝiput dugo napolju ostaviju, onda dimo odpelaju, pak około jedne duge stange vu jeden spičasti kup složiju. — Vu takvim kupu se kuruzinje posuši, postane bota, ne sede se i tak med kuruzinami vnoĝo zraka, megle, vnoĝi put i voda preleti i tak zmes plesnivo postane.

To su sve zroki, koji takvoj krmi tek i krēpost vzemeju i onda gda krava to za hrano dobi, natēple snopa sim-tam, dok vrha i listje poje a bota pod njo med nastel opadneju. Na takvih botaj marše leži, dok vun odvlečeju na gnoj, odnod na zemlju odpelaju da nju pognojiju. Takve bote i neka malo slame nebudu zemlju hranile, ar maršeka lajna hrani zemlje; a nastel je zato, da to lajno skup drži i da se gnoj leže prenosi,

Takvi jeden, dva i tri veliki kupi kuruzinja se pohrani kroz zimu, iz kojih se marha slabo najēla, a zemla pak je nikaj ne dobiia.

Opet „Naše vino.“

Iz okolice Stridovára.

Kada mački na rep stupi, mora da se zglasil U 33. broju Medjimurskog lista, u član »Naše vino« čitamo raznje krivde, koje su uzrokom, da naše medjimursko vino nema kupcov. No buduē da su mi okolnosti dobro poznane: zakaj vino nejd vkraj, a otom na drobno pisati bilo bi predugo gdē leži zajec? Ali ipak morem reēi, da je dopisnik pravo pogodio, da naši kerēmari voziju od drugog vino. Pak, zato se i pozna, da omedlevaju svojim kšeftom. Zato su kerēma prazne sve. Ali kak nebi bile, da ima hušje vino, za koje prosi 36 kr. za liter, a da dojde knam, onda nekupi dobroga za 16 kr. To je onda uzrok, da ljudstvo ima vino doma, a penez nema posebno u takovih hudih letinah. Jeden mali dokaz vam ipak predstavim, da bute sami sudili, gdē leži zajec?!

Puno više bi vrđilo, ako bi naši gazdi kuruzinje na seēko zrezali, vu njame za zimo spraviti, i to tak :

Posle bratve se kuruzinje poseēe, vu snopje sveže i pomoguēnosti odmah dimo odpela k jami, vu koju se bude kerma spravlala.

Jama more biti 4 — 5 m. duga i široka a gliboka kak funduš dopušća, od osem metrov dugša jama nesme biti, ar onda je spravleno krmo teško braniti proti deždovnici.

Poleg jame je sečkarnica nastavljena s koje kuruzna sečka odmah vu jamu curi. Gda je sečko po celi jami poprimer jeden meter visoko, onda ju treba slanom vodom kroz jedno vrtno kantu, koja ružu ima, polejati. Slano vodu si pripravimo vu kadi tak, da vu jeden hektoliter vodo 1 kilogram soli denemo. Polēvanje se tak sveršava, da na 4 kvadrat metre dojde 15 litrov slane vode; daklem na prvo polēvanje po celi 4 — 5 metrov dugi i široki jame 1 Hekto slane vode, toje 14 krajcerov stroška.

Ova polejana sečko sa rasuhami morati s mejšati, da i odsпода se namoēi, onda pak se po celi jami dobro zgazi, kak zelje vu lagev.

Da je sečka dobro zgažena, da bolje ne moēi, onda dojde drugi red, opet jeden meter visoko; polēvanje i gaženje ran tak, kak vu prvom mahu. To se tak opetuje, dok jama puna postane. Toga posla dale nasledujemo ober zemle do 2 metra visoko,

Moj sused je imal vino koje je, istina, po nepazljivosti sve skupa sprešal, belo i črno. Bilo je visoke farbe i svaki kerčmar se ga je ogibal. Sila mu je bila za penez, moral je platiti dug u Budapešti, kojega duga je radi gorice napravil. I bil je presiljen pod štrof svoje vine točiti. I tak je napravil. Stočil ga je vu 36 vur 28 kr. Da bi ga imel u polovnjakov sve bi bil stočil. Nije bilo visoke farbe, ne predrago. Samo to je svaki znal, da je dobro domaēe vino, kojemu smo mi, koji se vzinom bavimo vuēni. Vidite sada, je poznam kerēmara, koji samo naše vino toēi, — i moje je kupil za 22 kr. liter, — on zato dobro zna po njega; pak je prek Mure. On se hvali da mu dobro ide kšeft, veli, da bez Medjimurskog vina nič nevalja kerčmar! Vidite da naše vino drugi bolje znaju cēniti, kak domaēi. Zato bi dobro bilo, da bi se kakvo »Družtvo« stvorilo, koje bi imal zadaēu, da se naše

takvu formo, kak hižni krov. Listje i lušćinje takaj zmes denemo

Da smo tak s jednom jamom gotovi, sve dobro polejali i stiskali, onda morati najmenje 30 cm. debelo slamo nametati, da se la spravlena krma sa zemlom ne natepe. Ve dojde na slamu do 30 — 40 cm. debelo zemla, odzgora i sve okola, tak, da još i zemla stiska dobro to kuruznu sečko.

Zatēm imajmo još to jamo jeden čas nabrigi, jerbo se sečka sve bolje vsedava, i tak ako gde pukne, tojest se zemlja, s kojom je jama pokrita, rezpoēi ili prepadne, to odmah morati zakrpati i popraviti. Skim više zemle trši krmo, stem bude tečnea.

Paziti moramo osebujno, da nam vu jamo podvor ili pak deždovnica ne vdere, ar onda je zabadavo ves trud. Komu je polrebno, more više jame delati.

Takva seča stoji i leto dni, ali za tri mesece moēi već jama naēeti i krmo hasnuvati, ar pod trema meseci se sasvem prekuha i onda moremo marhu sa črlenkastozutom, kiselkastom, prhkom i izvanredno tečnom krmom hraniti. — Marha to krmo neizmerno tečno i rado poje. Za kratko vreme budemo opazili da nam se je marha jako popravila, kaj s nēzrezanem korozinjem nigdar nebi mogli doštiēi. Okolo zadnjega septembra moēi tak kuruzinje spraviti. Ve ga je još krme, marha na pašu, poltje se ide past i tak vu oktobro, novembro, decembro i moguēe januaru se marha hrani sa suhom, i ve, da se je sečka dobro dozrela, dobi fino, tečno novo hrano.

vino spozna po svētu. Istina, železnica fali, kak smo čitali u broju 33-em naših novin. Da bi ova železnica bila više izpeljana od Čaktornya proti A-Lendva, to bi nam bilo jako na pomoē. Ali mi spimo, no to je već kesno se spominati. Zato prosimo, da bude kaj takvoga se delalo, nemojte nas kriviti, na toliko nismo organizirani još — mi se zanašamo vu naše domaēe g. obligate — kakti zbiraci — da dojdeju medju nas, pak nam poveju kaj je moēi i kaj je ne moēi, ako hoēemo kaj prositi posebno kaj se železnice tiēe, ili kaj vekšega. Na same nas najte čekati, da mi kaj začnemo sami ob sebi. Ljubite nas, morti bude išlo. Istina zapušćenu zemlu nigdo nebi rad prvi oral. Istina, tvrda je ali bi zato išlo. Mi, kao mirni narod, puno držimo budi kakva gud mala pomoē u gospodarstvenih pošlih, ili za dober navuk.

Naš list »Muraköz« nam punoputa do-

Kérjen mindenütt valódi egyiptomi „NIL“ szivarkahüvelyt és szivarkapapirost,

mely a dohányzás alatt nem lesz sem ZSIROS sem FEKETE. Cs. és kir. szabadalom 57. szám 1896. március 15.

Csak akkor valódi, ha a „NIL“ név és a krokodil védjeggyel van ellátva.

ROPS

biztonsági gyorsfőző.

Tűzveszély kizárva.

Ha felborul, elalszik.

Szeaz ki nem folyhat.

Szesz fogyasztásban igen takarékos.

Kapható minden jobb vasárú és háztartási cikkeket árusító üzletekben.

Ha valahol nem kapható, sziveskedjék hozzánk fordulni.

Képes prospectus ingyen és bérmentve.

Rops Fémárú Részvény-Társaság

Budapest, V., Külső-Váci-út 74/16

Helybéli elárusítók:

Rosenberg Rezső, Weisz Sándor, Mráz Test-
601 7-50 verek, Bernyák Károly utóda.

Kedvező fizetési feltételek! Olcsó árak!

Figyelem! Mielőtt motort vesz,
kérjen tőlünk aján-
latot, mert a világon a legjobb
az eredeti Benz szívógázmotor.

Antrazit, faszén, brikett és hasonló
tüzelőanyagokhoz egyaránt alkalmas.

Bármely nagyságban azonnal szállítható.

Benzin, gáz és nyersolaj motorok a leggyorsabb kivitelben
gazdasági és ipari célra a legmesszebb
:: menő szavatosság mellett kaphatók. ::

Kalmár és Engel motor és gépgyárában
Budapest V., Lipót-körut 22. sz.

Arjgyezék ingyen! 509 7-20 Szakember kiküldetése díjtalan

Törvényesen
védve.

„Kangya-sósorszesz”

Törvényesen
védve.

Legjobb fájdalomcsillapító, kitűnő, nélkülözhetetlen háziszser bedörzsölésre

nagy üveg ára 1 K. 50 fill.

867 47 52

Kis üveg ára 80 fill.

Kapható: Csáktornyán a gyógyszerertárban

és az egyedüli készítőnél:

Szücs Sándor gyógyszerésznél Kiskomárom

Zalamegye.

(Számos elismerő levél).

Butorvásárlók figyelmébe!

Ha jó és olcsó bútort akar vá-
sárolni, forduljon bizalommal **HIRSCHL ÁRMIN**

kárpitos és diszitő bútorraktárába

VARAŽDIN, Posta-utca 12. szám.

a hol a legolcsóbb árban szép és jó háló-, ebédlő-
és szalonberendezéseket kaphat. Ugyanott minden-
féle diván a legolcsóbbtól a legfinomabbig jutányos
árban kapható. Javítások is elfogadtatnak.

Butorraktárom szives megtekintését kérem!

636 3-3

A ki legjobban szerkesztett, teljesen független nagy napilapot járattani óhajt, fizesse elő

AZ UJSÁG-OT!

Előfizetési árak:

Egy évre	K 28. —
Félévre	„ 14. —
Negyedévre	„ 7. —
Egy hónapra	„ 2. 40

Az Ujság terjedelme rendszeren
28-32-36 oldal. Vasárnap és ünnepnapokon
60—100 oldal.

MEGRENDELÉSI CÍM:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA
BUDAPEST, VII. KERÜLET, RÁKÓCZI-ÚT 54. SZ.

Našim Medjimurcom!

Kak svako ljeto, tak i vezda vam damo priliku, tko hoće u naš Medjimurski kalendar kaj pisati, naj nam to čim prije pošle. Svaki koj ima kakvu pošenu misel ili, kakvu tugu, ili u gospodarstvu kaj novoga izvanrednoga naj nam to napiše.

Mi hoćemo, da bude Medjimurski kalendar zaistinu za medjimurskoga naroda. Naj se dakle svaki žuri, koj ima kaj, da nam to čim predi pošle.

Politički pregled.

Kak novine pišeju, vlada se je zahvalila, te Wekerle je otišle u Beč, da preda kralju u ruke zahvalenje, koje su: svi ministri podpisali.

Da kaj bude došlo sada? To se još ne zna. Velju jedne novine, da kralj ne bude primil zahvalenje, nego bude rekel ministrom, da naj još načinju izbornu reformu.

Već i austrijske novine drugač pišeju. Nećeju na svaki način svadju med nami, nego mirnim glasom pišeju.

Vu Horvatskoj se jako pripravljaju na zbiranje ablegatov. Tak se čuje, da bude već u decembru zbiranje. Ali to još nije znati, jer jako je lahko, da niti za jedno ljeto ne bude tam zbiranje. Sve visi o tem, da kakve budu prilike.

Kak novine pišeju Ban bude izprosil i nekoliko ablegatov od orsačkoga spravišća da i nje postavi pred sud pak je da zaprti u rešt, jer su takaj delnici u izdajstvu domovine.

Vu Horvatskoj su čudno gledali, kak more biti to, da se je u Dušhelju i Edeškutu narodu po njegovim medjimurskim jeziku prodekovalo. Medjimurcov je niti na fertalj nē tuliko, kak magjarov u Slavoniji i Horvatskoj, pak se ovim neda magjarski niti spovedati. Strašno presilni narod su ti naši susedi.

nese dobre članke, ali na žalost, nećemo jim hasna zeti, svemu, je kraj. Moralo bude se delati početi a ne pisati, onda bude se vidlo, da još bje u serdich čustvo ljubavi u osobah, naše medjimurske inteligencije, za prosto nevućeno ljudstvo. Ja mislim, bilo bi za svakoga bolje!

Vešćički kmet!

Najpredi lépa hvala Vešćičkomu kmetu, da je svoje misli, koje je prilikom čitanja naših novin imal na pameti, spisal i nam poslal. Tim je veliku zaslugu načinil čeloj stvari. Do vezda se je medjimurski narod malo brinul za svoju budućnost, ali iz gornjega lista vidimo, da vezda već drugi veter puše. Naše reči, naše navuki, naše spominanja su našla odziv u pametneših ljudih našega naroda.

Istina je to, da naši vinogradari još niti sada dosta nepaziju pri prešanju vina. Onaj sused nebi bil moral prešati sve grozdje bilo i črno skup. Zakaj nije bilo ekstra i črno ekstra prešal? Dapače idemo još dalje. Ja sam vno go goricah pregledal, negovorim samo iz knjige, nego i iz opaznje. Videl sam, gde su svaku fajtu ekstra prešali. Sigurno istina je opet i to da se tam netrsiju čim

KAJ JE NOVOGA ?

— **Opomena za one, koji se izseliju u Ameriku.** Madjarski ministar za nutrih poslova zapovedal je svemu uredu koji putnoga lista daju onim ljudima, koji se u Ameriku izseliju, da moraju opomenuti svakoga človeka na onoga amerikanskoga zakona, koji piše, da svaki človek, da dojde na amerikansku zemlju, mora imati 25 dollara (125 kurune) pak željezničku kartu do onoga mesta, gde bude on živel ili služil. Što samo na šifkartu ima peneze, nek ne ide u Ameriku! posleju ga odmah nazaj niti noge nesme deli na amerikansku zemlju. Minister još opomenuje i na toga ljude, da u Ameriku sada već ne ide tak dobro delo, kak zlanja je išlo. Jezero pak jezero težakov hodi od varaša do varaša svigdi iskaju službu, ali ne moraju nigdi dobiti. Koji imaju još tuliko peneze da si moraju kartu kupiti, ideju dimo, koji ne imaju, polahko pogineju u Ameriku. Pazite ljudi!! Ako vam je ne silno ne ostavite svoju domovinu, jer budete se još žalostno plakali za nju!

— **Beregvármegja proti pijanščini.** Vu Beregvármegji je Gulácsy István alispán na sednicu pozval sve zastupnike i činovnike iz varmegije. Na ovoj sednici su zrekli da u ovoj varmegiji u nedelju, svetek, da je vizita, ili druga, da se čuda ljudi skup shaja, kak da je gde prošćenje, onda moraju krčme zaprte biti. — Pri nas je pak stoper to dober zrok, ako što engedlja oče dobiti. — Po čelom orsagu bi jednake naredbe morali vun dati. Svetek naj bude den mira i službe Božje.

— **K sv. oču papi se peljal.** Čudni romari su došli u sobotu k sv. oču papi u Rim. Iz Modene jeden muž si je sam na talige peljal betežnu ženu četiri sto kilometrov dalko u Rim. Sedemnajst dni su ovak putovali. Da sn u Rim došli, tam su siromašku ženu na taliga porinili u hižu sv. oca, šteri je nje milostivno prijel i predi neg je odpustil, je nje blagoslovil i s darom nadelil. Sv. otec je određil, da su po cugu dimo putovali.

više fajlah držati, nego dvē-tri, koje su najbolše, najrodneše i najjakše za onu zemlju. Našim ljudim je to falinga, da skorom svaki red u goricah sa drugom fajtom trsja posadiju. Tak onda kada je bratva ili se sve jednako ne dozori, ali se sve skup spreša i tak se iz dobroga napravi hudo. Vnogo-put smo i mi sami već rekli kraj kupice vina, »ali ovo vino ima lépu farbu!« No, vidite zakaj mora krčmar i na farbu gledati? Jer ga na to oni siliju, koji vinu pijeju. Od toga, kak človek barata sa prešanjem i potlam sa vinom, jako mnogo visi. Zato si sada svaki gazda naj dobro zapamti, da pri prešanju naj jednu i drugu fajtu ekstra preša, jer budeju mu tak vino rajše kupili i veliki trgovci.

I to je jedna falinga našim gazdom, da se navék jako prežuriju sa bratvom. Zbog toga dobimo vno goput kiselo vino. Mnogi veliju, da se mnogo zgnjili, ako dugo čekaju. Istina niti to nije dobro. Kaj se zgnjili to moremo vkreji pobrati i za domači hasen si prešati. Ono kaj za prodaju hoćemo naj bude čisto jedniforme zrelo onda budemo mogli gždavi biti na naše vino.

Željeznicu nemamo, to si svaki zdihava. No morebiti, da nekada budemo postigli i

— **Na turskoj granici.** Dva srbski i pet montenegrovski školski dečki su se odpravili u srbsku školu u Plevlje. Blizu granice su morali iti, gde su turski soldati štrlati počeli na nje. Dva 14 let stari dečki su odmah vumrli, dva su pležerani postali; samo tri su mogli pobeci.

— **Nesreća u rudi.** Vu Felsőbánya (Szatmár m.) u jednoj ararskoj rudi se je nesreća pripetila. Lilt se je otrgel, na šterom je šest ljudi sedelo, da je u rudu doli pustiju. 600 metrov je ruda gliboko, kam su doli opali i gde su se na smrt pobili.

— **Vihar.** Projduci tjeden je veliki viher bil vu više mesti vu orsagu. Vu Bihar-megji je veliki kvar zbog toga. Takaj i vu Ungvarmegji je velika povodja bila.

— **Na kralja će ostaviti svoj imetek.** Ovo pišeju »Pesti Napló« novine: Vu Tirolskom je jeden vlastelin u testamentu ves svoj imetek kralju ostavil.

— **Tifus u Kaposvaru.** Vu Kaposvaru je čuda ljudi zbetaželo u tifusu. Den na den je više betežnikov. Skvarena zdenčna voda je zrok ovaj nevolji. Stare zdence su morali zarušiti.

— **Opet cigani.** Na putu blizu Čurkove u Somogju su cigani nedeljo noć zastavili Merényi Józsefa vlastelina kočiju. Kočija sa skorom zatukli, gosponu su pak zeli peneze i sve stvari kaj je imel pri sebi.

— **Puškin prah je explodiral.** Vu Francozkoj, vu High zvanom mestu je u jednom magazinom puškinprah explodiral. Dvesto ljudi je na jedenput vumrlo, a dvesto pak jako ranjeno postalo.

— **Straha u pevnici.** Već zdavnja su se spominali stanovnici jedne hiže u Budapešti, da je straha u pevnici. Jesu bili, ki su rekli da su ju vidli u noći u beloju plafli i z lancom je ružila i kud je išla, za njom je po žveplu duha ostala. Nego petek noć su zeznali, što je bil ta straha. Vu toj hiži je i krčma. Szabó András kelnar je moral već kesno u pevnicu po vino iti. S lam pašom si je svetil, pak da je do lagvov došel, samo skoči s kuta, s kmice jeden človek i odbeži vun. Detič se je strašno pres-trasil i ves je drhtal, da je gori došel. Od-mah su redarom javili. Četiri redari su išli

to. Ali zato se trsimo da imamo dobre pute dobre ceste.

Da bude naše vino opet dobilo nazaj dober glas za to ja najbolšim sredstvom vidim da se drži dojdueće ljeto vinogradarska izložba vu Csáktornyai. Za to bi već sada se morali pripravljati. Naravski da su vodje potrebni. Ali pokažite i vi medjimarci da radi idete za dobrim vodjom. Takov človek, kak je g. Vešćinski kmet, koji tak lepo zna reč postaviti, mogel bi se sam obrnuti vu listu na našega gospodina ablegata i na drugu gospodu. Naj piše nam, naj pošle svoje ime nam, da budemo i vu listu mogli odgovoriti, mi mu dober navuk damo.

Jedna izložba bi otrpla medjimurskomu vinu pijac na velike mesta. Ta izložba bi za jedno ili dve ljeta bile držana — dok bi se pošteno pravili kcoj.

Ali nekaj, kaj je opet jako dobroga, mogli bi naši gazdi već i ljetos napraviti. Jeden vinski sėjam vu Sridóvárú. To Vam opet jako preporučamo g. vešćički kmet. Nagovorite 15—20 gazdov da svoje vino kada bude već zato s vami skupno hoćeju prodati. Tojest vi šnjimi napravite jedno družtvo, koje razglasi po novinah da na ove i ove dane ima vinski sėjam. Došlo bude

ROPS

biztonsági gyorsfőző.

Tűzveszély kizárva.

Ha felborul, elalszik.

Szeaz ki nem folyhat.

Szeazfogyasztásban igen takarékos.

Kapható minden jobb vasárú és háztartási cikkeket árusító üzletekben.

Ha valából nem kapható, szíveskedjék hozzánk fordulni.

Képes prospectus ingyen és bérmentve.

Rops Fémárú Részvény-Társaság

Budapest, V., Külső-Váci-út 74/16

Helybelli elárusítók:

Rosenberg Rezső, Weisz Sándor, Mráz Test-
601 7-50 vérek, Bernyák Károly utóda.

Kedvező fizetési feltételek! Olcsó árak!

Figyelem! Mielőtt motort vesz,
kérjen tőlünk aján-
latot, mert a világon a legjobb
az eredeti Benz szivógázmotor.

Antracit, faszén, brikett és hasonló
tüzelőanyagokhoz egyaránt alkalmas.

Bármely nagyságban azonnal szállítható.

Benzin, gáz és nyersolaj motorok a leggyorsabb kivitelben
gazdasági és ipari célra a legmesszebb
:: menő szavatosság mellett kaphatók. ::

Kalmár és Engel motor és gépgyárában
Budapest V., Lipót-körút 22. sz.

Arjgyezék ingyen! 599 7-20 Szakember kiküldetése díjtalan

Törvényesen
védve.

„Kangya-sósorszesz”

Törvényesen
védve.

Legjobb fájdalomcsillapító, kitűnő, nélkülözhetetlen háziszser bedörzsölésre,
nagy üveg ára 1 K. 50 fill.

867 47 52

Kis üveg ára 80 fill.

Kapható: Csáktornyán a gyógyszerertárban
és az egyedüli készítőnél:

Szücs Sándor gyógyszerésznél Kiskomárom
Zalamegye. (Számos elismerő levél).

Butorvásárlók figyelmébe!

Ha jó és olcsó bútort akar vá-
sárolni, forduljon bizalommal **HIRSCHL ÁRMIN**

kárpitos és díszítő bútorraktárába

VARAŽDIN, Posta-utca 12. szám.

a hol a legolcsóbb árban szép és jó háló-, ebédlő-
és szalonberendezéseket kaphat. Ugyanott minden-
féle diván a legolcsóbbtól a legfinomabbig jutányos
árban kapható. Javítások is elfogadtatnak.

Butorraktárom szíves megtekintését kérem!

636 3-3

A ki legjobban szerkesztett, teljesen független
nagy napilapot járattani óhajt, fizesse elő

AZ UJSÁG-OT!

Előfizetési árak:

Egy évre	K 28. —
Félévre	„ 14. —
Negyedévre	„ 7. —
Egy hónapra	„ 2. 40

Az Ujság terjedelme rendszeren
28-32-36 oldal. Vasárnap és ünnepnapokon
60—100 oldal.

MEGRENDELÉSI CÍM:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA
BUDAPEST, VII. KERÜLET, RÁKÓCZI-ÚT 54. SZ.

Našim Medjimurcom!

Kak svako ljeto, tak i vezda vam damo priliku, tko hoće vu naš Medjimurski kalendar kaj pisati, naj nam to čim prije pošle. Svaki koj ima kakvu poštnu misel ili, kakvu tugu, ili vu gospodarstvu kaj novoga izvanrednoga naj nam to napiše.

Mi hoćemo, da bude Medjimurski kalendar zaistinu za medjimurskoga naroda. Naj se dakle svaki žuri, koj ima kaj, da nam to čim predi pošle.

Politički pregled.

Kak novine pišeju, vlada se je zahvalila, te Wekerle je otišle vu Beč, da preda kralju vu ruke zahvalenje, koje su: svi ministri podpisali.

Da kaj bude došlo sada? To se još nezna. Velju jedne novine, da kralj nebude primil zahvalenje, nego bude rekel ministrom, da naj još načiniju izbornu reformu.

Već i austrijske novine drugač pišeju. Nećeju na svaki način svadju med nami, nego mirnim glasom pišeju.

Vu Horvatskoj se jako pripravljuju na zbiranje ablegatov. Tak se čuje, da bude već vu decembru zbiranje. Ali to još nije znati, jer jako je lahko, da niti za jedno ljeto nebude tam zbiranje. Sve visi o tem, da kakve budu prilike.

Kak novine pišeju Ban bude izprosil i nekoliko ablegatov od orsačkoga spravišća da i nje postavi pred sud pak je da zaprti vu rešt, jer su takaj dělniki vu izdajstvu domovine.

Vu Horvatskoj su čudno gledali, kak more biti to, da se je vu Dušhelju i Ēdeskutu narodu po njegovim medjimurskim jeziku prodekovalo. Medjimurcov je niti na fertalj nē tuliko, kak magjarov vu Slavoniji i Horvatskoj, pak se ovim neda magjarski niti spovedati. Strašno presilni narod su ti naši susedi.

Vešćički kmet!

Najpredi lēpa hvala Vešćičkomu kmetu, da je svoje misli, koje je prilikom čitanja naših novin imal na pameti, spisal i nam poslal. Tim je veliku zaslugu načinil čeljoj stvari. Do vezda se je medjimurski narod malo brinul za svoju budućnost, ali iz gornjeja lista vidimo, da vezda već drugi veter puše. Naše reči, naše navuki, naše spominjanja su našla odziv vu pametnesih ljudih našega naroda.

Istina je to, da naši vinogradari još niti sada dosta nepaziju pri prešanju vina. Onaj sused nebi bil moral prešati sve grozdje bēlo i črno skup. Zakaj nije bēlo ekstra i črno ekstra prešal? Dapače idemo još dalje. Ja sam vnogo gorical pregledal, negovorim samo iz knjige, nego i iz opažnje. Videl sam, gde su svaku fajtu ekstra prešali. Sigurno istina je opet i to da se tam netrsiju čim

KAJ JE NOVOGA ?

— **Opomena za one, koji se izseliju vu Ameriku.** Madjarski ministar za nutrih poslova zapovedal je svemu uredu koji putnoga lista daju onim ljudima, koji se vu Ameriku izseliju, da moraju opomenuti svakoga človeka na onoga amerikanskoga zakona, koji piše, da svaki človek, da dojde na amerikansku zemlju, mora imati 25 dollara (125 kurune) pak željezničku kartu do onoga mesta, gde bude on živel ili sluzil. Što samo na šifkartu ima peneze, nek ne ide vu Ameriku! posleju ga odmah nazaj niti noge nesme deti na amerikansku zemlju. Minister još opomenuje i na toga ljude, da vu Ameriku sada već ne ide tak dobro delo, kak zlanja je isto. Jezero pak jezero težakov hodi od varaša do varaša svigdi iskaju službu, ali ne moraju nigdi dobiti. Koji imaju još tuliko peneze da si moraju kartu kupiti, ideju dimo, koji ne imaju, polahko pogineju vu Ameriku. Pazite ljudi!! Ako vam je ne silno ne ostavite svoju domovinu, jer budete se još žalostno plakali za nju!

— **Beregvármegja proti pijanščini.** Vu Beregvármegji je Gulácsy István alispán na sednicu pozval sve zastupnike i činovnike iz varmegije. Na ovoj sednici su zrekli da vu ovoj varmegiji v nedelju, svetek, da je vizita, ili druga, da se čuda ljudi skup shaja, kak da je gde prošćenje, onda moraju krčme zaprte biti. — Pri nas je pak stoper to dober zrok, ako što engeđelja oće dobiti. — Po celom orsagu bi jednake naredbe morali vun dati. Svetek naj bude den mira i službe Božje.

— **K sv. oču papi se peljal.** Čudni romari su došli v sobotu k sv. ocu papi vu Rim. Iz Modene jeden muž si je sam na talige peljal betežnu ženu četiri sto kilometrov dalko v Rim. Sedemnajst dni su ovaj putovali. Da sn vu Rim došli, tam su siromašku ženu na taliga porinili v hižu sv. oca, šteri je nje milostivno prijel i predi neg je odpustil, je nje blagoslovil i s darom nadelil. Sv. otec je ođredil, da su po cugu dimo putovali.

više fajtah držati, nego dvē-tri, koje su najbolše, najrodneše i najjakše za onu zemlju. Našim ljudim je to falinga, da skorom svaki red vu gorical sa drugom fajtom trsja posadiju. Tak onda kada je bratva ili se sve jednako ne dozori, ali se sve skup spreša i tak se iz dobroga napravi hudo. Vnogo-put smo i mi sami već rekli kraj kupice vina, »ali ovo vino ima lēpu farbu!« No, vidite zakaj mora krčmar i na farbu gledati? Jer ga na to oni siliju, koji vinu pijeju. Od toga, kak človek barata sa prešanjem i potlam sa vinom, jako mnogo visi. Zato si sada svaki gazda naj dobro zapamti, da pri prešanju naj jednu i drugu fajtu ekstra preša, jer budeju mu tak vino rajše kupili i veliki trgovci.

I to je jedna falinga našim gazdom, da se navēk jako prežuriju sa bratvom. Zbog toga dobimo vnogoput kiselo vino. Mnogi veliju, da se mnogo zgnjili, ako dugo čekaju. Istina niti to nije dobro. Kaj se zgnjili to moremo vkrej pobrati i za domači hasen si prešati. Ono kaj za prodaju hoćemo naj bude čisto jedniforme zrelo onda budemo mogli gizdavi biti na naše vino.

Željeznicu nemamo, to si svaki zdiha. No morebiti, da nekada budemo postigli i

— **Na turskoj granici.** Dva srbski i pet montenegrovski školski dečki su se odpravili vu srbsku školu vu Plevlje. Blizu granice su morali iti, gde su turski soldati štrēlati počeli na nje. Dva 14 lēt stari dečki su odmah vumrli, dva su pležerani postali; samo tri su mogli pobeći.

— **Nesreća vu rudi.** Vu Felsóbanya (Szatmár m.) vu jednoj ararskoj rudi se je nesreća pripetila. Lilt se je otrgel, na šterom je šest ljudi sedelo, da je v rudu doli pustiju. 600 metrov je ruda gliboko, kam su doli opali i gde su se na smrt pobili.

— **Viher.** Projduci tjeden je veliki viher bil vu više mesti vu orsagu. Vu Bihar-megji je veliki kvar zbog toga. Takaj i vu Ungvarmegji je velika povodja bila.

— **Na kralja će ostaviti svoj imetek.** Ovo pišeju »Pesti Napló« novine: Vu Tirolskom je jeden vlastelin v testamentu ves svoj imetek kralju ostavil.

— **Tifus v Kaposvaru.** Vu Kaposvaru je čuda ljudi zbetaželo v tifusu. Den na den je više betežnikov. Skvarena zdenč-na voda je zrok ovaj nevolji. Stare zdence su morali zarušiti.

— **Opet cigani.** Na putu blizu Čurkove v Somogju su cigani nedeljo noć zastavili Merényi Józsefa vlastelina kočiju. Kočiša su skorom zatukli, gosponu su pak zeli peneze i sve stvari kaj je imel pri sebi.

— **Puškin prah je explodiral.** Vu Francozkoj, vu High zvanom mestu je v jednom magazinom puškinprah explodiral. Dvesto ljudi je na jedenput vumrlo, a dvesto pak jako ranjeno postalo.

— **Straha v pevnici.** Već zdavnja su se spominali stanovnici jedne hiže v Budapešti, da je straha v pevnici. Jesu bili, ki su rekli da su ju vidli v noći v bēloj plafti i z lancom je ružila i kud je išla, za njom je po zveplu duha ostala. Nego petek noć su zeznali, što je bil ta straha. Vu toj hiži je i krčma. Szabó András kelnar je moral već kesno v pevnicu po vino iti. S lampošom si je svetil, pak da je do lagvov došel, samo skoči s kuta, s kmice jeden človek i odbeži vun. Detič se je strašno prestrašil i ves je drhtal, da je gori došel. Odmah su redarom javili. Četiri redari su išli

to. Ali zato se trsimo da imamo dobre pute dobre ceste.

Da bude naše vino opet dobilo nazaj dober glas za to ja najbolšim sredstvom vidim da se drži dođuče ljeto vinogradarska izložba vu Csáktorny. Za to bi već sada se morali pripravljati. Naravski da su vodje potrebni. Ali pokažite i vi medjimarci da radi idete za dobrim vodjom. Takov človek, kak je g. Vešćinski kmet, koji tak lepo zna reč postaviti, mogel bi se sam obrnuti vu listu na našega gospodina ablegata i na drugu gospodu. Naj piše nam, naj pošle svoje ime nam, da budemo i vu listu mogli odgovoriti, mi mu dober navuk damo.

Jedna izložba bi otrpla medjimurskomu vinu pijac na velike mesta Ta izložba bi za jedno ili dve ljeta bile držana — dok bi se poštno pravili kcoj.

Ali nekaj, kaj je opet jako dobroga, mogli bi naši gazdi već i ljetos napraviti. Jeden vinski sėjam vu Sridóváru. To Vam opet jako preporučam g. vešćički kmet. Nagovorite 15—20 gazdov da svoje vino kada bude već zato s vami skupno hoćeju prodati. Tojest vi šnjimi napravite jedno družtvo, koje razglasi po novinah da na ove i ove dane ima vinski sejam. Došlo bude

v pevnicu iskati strahu, ali su joj samo prazno mesto našli. Vu jednom kutu si je celoga kvartelja napravila ova straha: postelju, stola i sve je imela, kaj je takvomu kvarteljniku potrebno. Nego najglavneše, kaj su našli, je stočeterdesetosem tolvajski ključov, segurno s ovimi je straha negda stanovnike ove hiže splašila. Da su opravu pregledali, ar i opravu je dost imela, i sve lepo v redu dčto, v žepu su našli jednu težačku knigu, štera je na Lajtos Istvana spisana. Posud po celom stanu su ga zatčm iskali, nego su ga nč mogli najti, zniknul je kak samo straha mora zniknuti.

— **Veliki viher v Českoj.** Strašni viher je bil projudu nedelju v Českoj šteri je na velikoj okolici koli Horsic zvanoga mesta neizmernoga kvara napravil. Toča je potukla ves sad i drugo silje, velika povodja je pak čuda hiž porušila vu više mestu. Osem ljudi je življenje zgubilo i više kak sedemdeset glav marhe se pogubilo. Samo vu Trbovetic občini je do tristo ljudi prez kvarteljov ostalo. Stanovniki su vu velikoj težkoči.

— **Nesreča na željeznici.** U Šomogu med Belleg i Šomogyiszob stacioni se je na glezju šinja porlra, zbog toga je šnelcug vun zletel. Na sreču niti putnikom, niti službenikom se nikaj ni pripetilo.

— **Živan.** Vu Ameriki, vu Utika zvanog provinciji je jedan živan troj dece vkrāl i roditeljemi je pisal, ako mu ne pošleju pezeze, on je strelil. Roditelji su mu nč mogli odmah tuliko penez postati, kuliko je on potrebuval i zrčsna, postrelal je decu, zmed šteri je jedno osem lčt bilo staro, drugo šest, tretje dvč lčta. Ljudstvo je tak srdito, da ako ga kak dobiju, na kratkom budu zujim zvršili.

— **Zbog čuda pušenja je vumrl.** Vu Kaposváru je Somogyi Marcell činovnik jednoga družtva vumrl. Doktori su konstatalirali, da je uvčk čuda pušil i nikotin čemer, šteroga s pušenjem vleče vuse duhandjar, mu je naškodil i smrt zrokuval.

— **Nedužen je moral smrt podnesti.** Vu Ameriki vu Clarksville zvanom mestu se ov strašni čin pripetil: Jeden čarlarni človek Mc. Daniel Nathan je v krčmi z nožom vpičil Marshall redarskoga činovnika, zatčm je skočil, redar je vumrl. Vu

trgovcov i krčmarov za kuliko niti ne mislite.

Mi bi radi počeli delo. Ali pisati i onda još stvarati, toliko jakosti ni nam je Bog dal. Mi ljubimo naš medjunurski narod i zato pišemo vu novinah za njega. Naše pisanje je slično k opomu kucanju, za koje je Kristuš rekell: »Kucajte i budu se vam otprla vrata.« Mi kucamo po vaših sračh, mi pišemo i pišemo, dok malo postignemo. Ktomu je velika strpljivost treba. Ali vidite, da mi nebi bili napisali on naš članak jeli bi se vi zmislih, da bi trebalo nekaj početi. Kuliko i kuliko put smo mi već predi pisali dok sada i Vi i vnogo jih spoznaju da mi imamo prav.

Još jedanput Vam velimo, da nam je jako drago, da ste nam pisali. Daj Bog, da bi čim više ljudi tak mislilo vu onoj okolici kak vi! Ako jih imate barem 20—30 takovih kak vi, dajte popišite jim imena i mi budemo vam dali navuk, kaj da činite. Volju najte izgubiti. Možebiti budu Vas mnogi tentali i napastuvali ali vi volju najte zgubiti. Samo tko ima strpljivost, zaufanje vu Boga, taj more dojt k cilju.

varau se je ljudstvo jako spuntalo, ar su jako radi imeli redara, šterije bil jako milostiven i pošten človek, i na smrt su iskali toga osebnog človeka, šteri ga je vmoril. Nego nigdi su ga nč mogli najti i zato su njegovoga brata prijeli, strašno mučili i na jedno drčvo obesili. Med srditim ljudstvom jesu i bolšeg srca ljudi bili, ki su zabadava govorili, naj odstupiju od ovoga strašnoga čina, ar of siromak je nikaj nč kriv, ovim su to odgovorili: »Nikaj zato, i ov je od njegve familije!«

— **Zemlja se je na tezaके poruhnula.** Poleg Ujszenianna štaciona (Aradm) su tezaके hamoka kopali. Več su glibuku grabu napravili i tezaके su spazili, da stčna popuša, da su već v pogibelji. Nego Bčde Gabor, jeden željeznički slalni tezaके, ki je na delo pazil, da pokaže, da se ni treba bojati, slane v grabu med terake i on sam najbolje počne delati. Nego ne dugo, ar se je zemlja na nje poruhnula: palčr se zadušil, dva tezaके su se jako pobili.

— **Tatbina na morju.** Na talijanskom morju je bil »Zeus« zvanl grčki damšift. Na jedenput ga dostigne jeden drugi damšift, i pusti par šusov na njega, ovak je moral postati. Na ovo je iz drugoga damšifta osem živinov doslo prčk i sve su sobom odnesli, kaj je bilo moči, ljude su pak povezali. Vu Palermo, kam je ov glas najpredi došel, iz sve moči zavčvdjaju za ovim raubarškim damšiftom.

— **Tatbina na mašini v Ruskoj.** Blizu Tambova su jednoga kassčra i ki ga je sprevajal na cugu omorili i 22.700 rubelev su od nji vkrali. Tati su zatčm s cuga dol poskakali. Strašno življenje je vu Ruskoj; niti pri hiži, niti na putu je človek nč seguren, da ga nebi omorili.

— **Vu Japanskoj je smeti biti.** Od 1-ga augustau vu Japanskoj su s batinomu na pomoč, da se zakonu i naredbami dost čini. Nego tak jako bijeju na to odsudjene, dok nešteri i hmerje. Nego to zamučiju. Ako se ipak zezna, onda s penezi vtisiju takvoga nesretnjaka rodbinu. Projudi ljedni su vu Formozi (pred 15 lčt je još k Kini spadala) šest ljudi na smrt zbili. Ve se je sve ljudstvo spuntalo i novine su počele oštro pisati proti ovoj nemilosrdnosti.

— **Glave je moči premeniti.** Vu Newyoku jeden glasoviti profesor, dr. Mc Guire veli, da iz živoga tčla je moči glave premeniti, pak zato ne prestane živeti. Človek se zato još ni našel šteri bi si dal zarad probe glavu vkraj odrezati, nego dr. Buthrie vu St. Louisu je s psom to probal. I pes šteromu su glavu odrezali, pak su mu od drugoga psa odrezanu frišku glavu gori deli, i s tčlom skup priklopili, je još dvajst šest minut živel. Srce mu je bilo i krv je i vu glavu tiralo.

— **Karte.** Kuliko ljudi postane nesrečni zbog kartanja. Samo časa si očēju kratiti s tčm, da se kartaju, na zadnje se pak tak privčiju kartam, da jim to bude njiva propast. Vu Budapešti se je jeden mladi človek, Virág Lajos husarfóhadnagy strelil, ar je čuda zakartal i duga nebi bil mogel splatiti.

— **Cugi su se skuptresnuli.** U Világošu (Aradm) se je jeden motorcug zaletel vu jeden na štacionu stoječi cug. Šest ljudi se je pobilo. Na ovoj željeznici se je već ovo leto višeputi nesreča pripetila zbog nepazljivosti.

— **Živ pod zemljom.** V Kataniji vu Talijanskoj gđe je potres sve porušil, tezaके ve reskapaju porušene zidi. Vu jednom mestu

čujeju človečji glas, i odmah su poručili ognjogašce, ki su iz glibline jednoga već čisto oslabljenoga, svega oranjenoga človeka gor donesli. Ov siromak, Nunzio Call je već sedem dni bil gladen i žedjen pod zemljom. Tezaके človek je, pak je jednu noč, kak je med razrušenimi zidi hodil, nekak v gliblinu opal. Doktori se ufaju, da se bude zvrčil.

— **Zemlja se je na nje poruhnula.** Gliboki fundament su kopali za jedno stanje v Budapešti Jandó Pál i Babarcza István tezaके. Več su četiri metre gliboku grabu skopali i nčsu ju podprli. Najenput se je samo zemlja na nje poruhnula. Jako oranjene su obedva vun potegnuli.

Pridizanje ciene od kože.

Poleg promjena predsednika u Ameriki se je i vu kožnim obrtu promjena nastala. Naime na sirovo kožu ustanovljena 15% carina se je zbrisala, i poleg toga uvoz na naše rovašenje se je jako razmahotilo. Velike amerikanske kožnefabrike strahovito čudaj sirovo kožu obdelavaju i visoko ciene plačaju, i poleg toga i naše evropske kožnefabrike su prisiljeni poleg vekšu cieniu kože kupiti.

To je zrok tomu, da od zdelavane kože ciena od metercent je sada 50—60 K dragše, kak je bilo, i moremo imeti vidjenje, da če ova ciena još vekša postati.

Nekaj za kratak čas.

Neverovani Tomáš.

Navučitelj: Navčite se deca, da je Bog svigdi i da sve zna.

Dijak: Ali prosim gospona navučitelja, zakaj pak je onda pital Bog v paradizumu: Adam de si?

Čudno pitanje.

Od V. Ladislava kralja je tolmačil professor.

Ov kralj, deca — veli — se po otcovi smrti rodil.

Gospon professor — pita jeden mali dijak — a jeli mu je mati živel, da se rodil?

Debeli prst.

Od Saturnus planete predava professor. Med ostalinu veli, da Saturnusov rink ima 6000 mirijametrov.

O bože — zakriči jen dijak — kak debeli prst mora onda imeti Saturnus.

Na kaj ga ne odgovora.

Zakaj hodimo vu školu? — pita professor od jednoga hmanjega lenoga dijaka.

Nad tim sam si već i ja vnogo pre-mišljava, — odgovori potepuh.

Pčlda.

No, frajlica — veli professor — da ste mi tak dobro rezložili ovu rčč, kaj je lepo, povečte mi na to jednu pčldu.

Frajlica (zacerlenila): Klinčec Pišta.

Ne prosi z njega.

Vinski trgovec (v krčmi): Od koga kupujete gospon krčmar vino.

Krčmar: Ejh, kaj neznate? Moje vino je do zadnje kaplje žnjihove pivnice.

Vinski trgovec: Tak! No, onda mi donesite kupice pive.

Za nove vlnske zakone, štampanje (bornyilvántartás) dobiva-ju se vu štamparnici Strauss Sándor Csáktornya.

Gabona árak. — Ciena litka.

mmáza	1 m.-cent,	kor. fill.
Buza elsőrendű	Pšenica	25 00 —
Rozs	Hrz	16 00 —
Arpa	Ječmen	14 40 —
Zab	Zob	14 20 —
Kukoricza	Kuruza nova	14 20 —
Fehér bab új	Grah beli	18 30 —
Sárga bab	zuti	19 40 —
Vegyes bab	zimesan	15 80 —
Kendermag	Konopljeno seme	15 00 —
Lenmag	Len	21 00 —
Tökmag	Koščice	20 00 —
Bükköny	Grahorka	15 00 —

Viziszentgyörgyön a megyei út közelében egy

uri ház

a hozzátartozó melléképületekkel szőlővel és földekkel szabad kézből eladó.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.
628 3—3

Boros hordók Prazni lagvi

használtak és ujak
3—40 hektóig
előnyös árban kaphatók

Rosenberg Lajos péknél,
Csáktornyán.

nove i hasnuvane
od 3— do 40 hektolitra
su za dobiti u jeftinoj cjeni kod

Rosenberg Lajos pekar,
Csáktornya.

Hordóeladás.

Új és használt ajtós és ajtónélküli boros, szeszés, káposztás és gazdasági célokra szolgáló hordókat mindenféle nagyságban, előnyös fizetési feltételekkel legolcsóbban szállít esetleg bizományba ad

Bor- és Hordó-Forgalmi Vállalat

Schwarz és Fábián Budapest VII. Erzsébet-körút 35. Telefon 116—27.

Legolcsóbb beszerzési forrás termelők és viszontelárú sítók részére.

621 5—8

Közvetítés díjaztatik!

Prodaja bačava.

Nove i rabljene bačve razne veličine za transport i za podrum prodajemo uz najjeftinije cijene te dajemo komisijonalne zalihе.

VELIKI IZBOR!

Povoljni platežni uvjeti.

Najbolja prilika za posjednike vinograda te za predavaoce bačava.

Schwarz i Fábián, Budapest VII. Erzsébet-körút 35. Telefon 116—27.

Posredovanje honorira se!

Keil-Lakk

legkitünőbb mázoló szer puha padló számára.

Keil-féle viaszkenőcs kemény padló számára.
Keil-féle teher „Glasur“ fénymáz 90 fillér.
Keil-féle aranyfénymáz képkerekeknek 40 fillér.
Keil-féle szalmakalapfesték minden színben.
Keil-féle legfinomabb cipőcrém 30 fillér.

Mindenkor kaphatók :
Heinrich Miksa cégnél Csáktornyán. — Horvát A. Varaždin.

MérlegHITELESÍTÉS :: MérlegJAVÍTÁS :: MérlegKÉSZÍTÉS

A »MértékHITELESÍTÉS« szülő törvény életbelépeése alkalmával van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy műhelyemben mindenféle

mérleget

u. m. karos (balance, egyensúly) tizedes, százados, tolös, súlyos (skála) marha- és hidmérleg, valamint wagon mérleg és súlyok javítását gyorsan és pontosan eszközölöm a legjutányosabb árak mellett. Minden mérleget műhelyemből hitelesítetve szállítok el, úgy a műhelyemben javítottakat is. — A javítás végett hozzám be nem szállítható mérlegek javítására vidékre is elsőrendű munkásaimat küldöm. — A mérleg pontosságáért kezességet vállalok. — Munkásaim az ország elsőrendű mérleggyárainak csoportvezetőiből vannak összeállítva.

— A nagyérdemű közönség megbízásait kérem. —

Kohn Samu

568 15-24

épület-, műlakatos, drótonagygyáros és
:: mérlegjavító ::

Nagykanizsa, Magyar-utca 3 szám.

STOCK-COGNAC MEDICINAL

szavatolt valódi borpárlat

Camis és Stock

gőzpároló telepéből,

BARCOLA.

Cognac-gőzfőzde, állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt. 856 47-52

Kapható minden jobb üzletben.

Házeladás.

Szécsenyi utcában, közel az iskoiákhöz SZIPTÉYNE-féle ház, mely áll 4 szoba, 2 konyha, 2 éleškamra 1 pince s verandából 3 külön faház s igen jó kerttel együtt eladja

PAP ELEMÉR.

624 3—3

Steckenpferd-

Lilomtejszappan

Legenyhebb szappan a bőrrre és szeplő ellen jó hatással.

Mindenütt kapható!

960 31—40

Meghívó.

A Csáktornyai Takarékpénztár Részvénytársulat

T. c. részvényesei 1909. évi október hó 23-án, délután 3 órakor,
Csáktornyan a társulat saját házában tartandó

RENDKIVÜLI KÖZGYŰLÉSRE

tisztelettel meghívtnak.

Tanácskozási tárgyaitak sorrendje:

- elnöki megnyitás.
- A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kijelölése.
- Az igazgatóság indítványa, hogy a társulat alaptőkéje 400000 koronáról 600000 koronára emeltesék fel 1000 darab új részvény kibocsátása útján.
- Alapszabályok módosítása.
- Esetleges indítványok.

645 1—3

Csáktornyan, 1909. szeptember 13-án.

Az igazgatóság.

37. §. A tanácskozási és szavazási jogot a közgyűlésben minden részvényes személyesen, vagy törvényes meghatalmazottja (36 §.) által gyakorolhatja, de ezen jog gyakorolhatására megkivántatik, hogy a részvényes legalább 20 éves és részvénye a közgyűlés előtt legalább 2 hét óta a társulat könyvében az ő nevére legyen beírva és végre, hogy az szintén a közgyűlést 3 nappal megelőzőleg, azaz 1909. évi október hó 20-ig az intézet pénztárába letétessék.
Meghatalmazványok csak részvényesek nevére állíthatók ki.

Nagyobb költésünk folytán abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy a GRAMOFON LEMEZEK árát leszállíthattuk és ezenül

legújabb felvételt kétoldalú lemezeket 4 koronáért szállíthatunk.

Kívánatra jegyzéket bérmentve küldünk:

Graner Testvérek, Csáktornya.

Szent-bernáthegyi
piros tarka szőrű 10 hetes
szuka kutyakölyök

30 koronáért eladó.

Kovács János, főerdész
Damása.

646

HÁZELADÁS.

A Széchenyi-utcában a 12. számú

ház

szabad kézből eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál:

Bisztrovics István
Rákóczi-utca.

PRODAJA HIŽA.

Vu Széchenyi-vcuici 12. broj

hiža

iz slobodne ruke se prodaje.

Bliže more se saznati pri:

Bisztrovics István
Rákóczi-utca.

638 2—2

Hirdetés.

Perlakon a fő-utcában 19. házszám alatt már 24 év óta fennálló és igen jó forgalmu

mészáros és hentes üzlet
a tulajdonos betegsége miatt
azonnal bérbeadó.

Bővebbet a tulajdonos:

629 3—3

Panácz Pál.

Rövidáru- és fűszerüzletem részére keresek egy szolid, ügyes fiatal

segédet,

ki a magyar és horvát nyelvet teljesen bírja.

Petritsch M.
Stridóvár.

Za strani mojemu kratu robu i začini štacunu išcem jednoga solidnoga i spretanoga mladoga

pomočnika,

koj magjarskoga i horvatskoga jezika podpuno posjednoga.

Petritsch M.
643 1—1 u Stridóváru.

Mintegy 3 millió korona értékű

nagybirtok

vételre kerestetik.

Készpénzfizetés 1½ millió korona

Ajánlatok:

Karl Roch, Graz

Castellfeldgasse 22. Intézendők.

640 2—2